

СВІДОЦТВО КРАВЧЕНКА В КОНГРЕСОВІЙ КОМІСІЇ

Каже, що Америка переповнена советськими шпигами і що Росія приготувала війну.

Вашингтон 23 липня. — Перед комісією для дослідження Неамериканських Діян палати репрезентантів заявив Віктор Кравченко, колишній член советської комісії для купівлі, що Росія засилує Америку своїми шпигами і вступила на шлях, який мусить викликати війну. Після довгого оповідання про відносини в СРСР, його запитали, чи він упродовж своєї служби в Америці міг довідатися щось про шпигунство Советів. Кравченко відповів, що увесь штаб советських урядовців у Злучених Державах займається шпигунством. Він назвав по імені деяких людей, які відістали тайни будови американських субмарин і літаків, а також виявив, що майже всі урядовці советської амбасадати це військові люди в цивільних одягах. Над усім советським персоналом в Америці, навіть над амбасадором, настановлений спеціальний висланик з Москви. За часів служби Кравченка, отже до 1944 р., таким наставником був Седов. Кравченко сказав теж, що політика комуністів в Америці має на меті викинути заміщення хаосу і страйки і що комуністичні попутички є далеко більше небезпечні для Америки, ніж самі комуністи. Про відносини в СРСР він оповів так, як це описано в його книжці "Чому я вибрав свободу" і потвердив, що там тепер працює яких 20,000,000 людей як невільників без заплати, а лише за скупий харч.

КЛАРК ЗА ДОПУЩЕННЯ СКИТАЛЬНИКІВ

Нью-Йорк 23 липня. — Генеральний прокуратор Злучених Держав Там С. Кларк підтримав змагання, щоб допустити до Америки 400,000 скитальників, згідно з законопроектом Сретона. Він заявив, що постанови про перевірку минулих нових іммігрантів такі гострі, що нема причини побоюватися небезпеки комунізму з боку скитальників, коли вони прибудуть до Америки. Кларк сказав це в промові на обіді в готелі Вальдорф-Асторія, уладженім організацією Юнайтед Джуїш Апіл.

ПОТВЕРДЖУЄ, ЩО АЙСЛЕР БУВ КОМУНІСТИЧНИМ ДИКТАТОРОМ В АМЕРИЦІ

Вашингтон. — Джозеф З. Корнфедер з Літвой, урядовий свідок в процесі проти Гергарда Айслера, обвинуваченого за підроблювання паспортів, зізнав перед судом, що підсудний диктував Комуністичній Партії Америки, хто має бути вибраний до краєвого комітету партії і грозив прогнанням з партії кожного, хто буде протиставитися його диктатурі. Корнфедер був в 1933 партійним організатором робітництва в стейтах Огайо і Кентокі. Айслер мав тоді імя "Едвард", казав свідок. Він навіть грозив свідкові за критику його політики в робітничих справах. Айслер домагався, щоб післати кількості комуністів до тодішніх робітничих таборів, звисних під назвою Сівіліан Консервейшен Кор (ССС).

44 КОНГРЕСМЕНІВ ВИДУТЬ ЗАГРАНИЦЮ

Вашингтон. — Підчас конгресових вакацій, які починаються вже в суботу, пойдуть 44 конгресмени за границю для студій політичних відносин у таких країнах, яким Злучені Держави мають прийти з фінансовою допомогою. Таку делегацію рішила вислати від себе палата репрезентантів окремою резолюцією. У склад делегації вхадять теж члени комісії закордонних відносин.

ЗАКОН ПРО КРАЄВУ НАУКОВУ ФУНДАЦІЮ

Вашингтон. — Конгрес ухвалив законопроект в справі заложення Краєвої Наукової Фундації і переслав його президентові до підпису. Фундація має на цілі в часі мира перевести мобілізацію наукових талантів для дослідів і розвитку наукових діянок, які можуть бути придатні теж і під час війни. У науковій Фундації є відділ краєвої оборони, медичних дослідів і для наукового персоналу. Фундація має втримувати списки науковців у Злучених Державах і їх посілоствах за границею.

АМЕРИКАНСЬКІ ІМЕНА ДЛЯ АНТАРКТИДИ

Вашингтон. — Уряд вибрав 850 імен визначних людей, у честь яких будуть названі різні місця в Антарктиді. Багато імен буде європейських, але значна частина припадає Америці. Як приклади подані такі: Ледняк Кордела Гола. — Гол це бувший секретар стейту; Ледняк Окса. — Окс це бувший власник щоденника Нью-Йорк Таймс; Побережжя Руперта — полк. Яків Руперт власник бровару в Нью-Йорку і "власник" дружини битого м'яча Нью-Йорк Енкіс. Свого часу був плян назвати частину Підбігунового Моря іменем Франкліна Д. Рузвельта, однак Рузвельт спротивився тому, бо норвежці вже назвали його іменем підбігунового дослідника Амундсена.

В ОБОРОНІ ПРАВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ, ЗА ПОСЕРЕДНИЦТВОМ АМЕРИКАНСЬКОГО ПРЕДСТАВНИКА В О.Д. ДОМАГАЄТЬСЯ МІЖНАРОДНОГО ПРОСЛІДЖЕННЯ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

Нью-Йорк, 23. липня. — У зв'язку з подіями в Україні, головні у зв'язку з акцією Української Повстанської Армії та залученням тридцятидоговору між Советським Союзом, Польщею і Чехословаччиною, наслідком якого є нова жорстока "лацифікація" України, Український Конгресовий Комітет Америки звернувся вчора окремим посланням до американського представника в Раді Безпеки, О. Д. Ворен Р. Остіна, прохачи його інтервенції в цій міжнародній організації, щоб вона проследила положення в Україні. Нав'язуючи до "мужнього виступу Америки в обороні прав інших поневолених народів" та в обороні демократії взагалі, Конгресовий Комітет в своєму посланні звертає увагу на події, які мали місце в Україні під час війни та які заіснували сьогодні.

Друга світова війна, в якій український народ зложив такі великі жертви для перемоги союзників, не присенла Україні визволення. Всі українські землі були окуповані тоталітарним червоним фашизмом, або його сателітами. У висліді український народ не склав зброї і продовжує боротьбу. Героїчного змагання Української Повстанської Армії вже не можна було закрити залізною заслоною і сьогодні світ щораз частіше довідується про нього. Для ліквідації українського повстанського руху, Советський Союз був змушений заключити в останніх місяцях окремі договори зі своїми сателітами, Польщею і Чехословаччиною, розпочинаючи безпощадне і жорстоке винищування українського народу. В посланні говориться: "Така акція трьох союзників проти українського населення, єдиним "злочинним" якого є бажання власної незалежності і власного демократичного уряду, протиставляючи високим принципам Об'єднаних Держав...". Рівночасно, положення в окупованій Советською Росією Україні поважно загрожують світовому миру, тому Конгресовий Комітет, репрезентуючи понад пів мільйона американців українського роду, прохає свого американського представника, "предложити Раді Безпеки резолюцію про міжнародне прослідження положення на землях, замешкалих українцями, та репресійних заходів проти цього населення, пороблених урядами, що заперечують українському народові належні йому людські права".

"Український Конгресовий Комітет вважає, що в цій справі він поступає згідно з ідеалами та інтересами Злучених Держав Америки та Організації Об'єднаних Націй" та висловлює свою надію, що американський представник предложити відповідну Резолюцію в Раді Безпеки.

Звернення підписав Степан Шумейко, голова Конгресового Комітету.

ВІДГОМІН-МЕМОРІАЛ УКРАЇНСЬКОГО КОМІТЕТУ

Нью-Йорк 23. липня. — "Нью-Йорк Таймс" в сьогоднішньому виданні надрукував довшу замітку про звернення Українського Конгресового Комітету до американського представника в Раді Безпеки, Ворен Р. Остіна в справі подій в Україні, боротьби Української Повстанської Армії за визволення та потрібного советсько-польсько-чехословацького договору проти українського визвольного руху. Нью-Йорк Таймс пише: "Український Конгресовий Комітет Америки в меморіалі, предложенному вчора делегатові Злучених Держав в Раді Безпеки, Ворен Р. Остену, домагається повного прослідження "наявних повідомлень", що Советський Союз, Польща і Чехословаччина "заклучили міжнародне порозуміння, скероване на остаточне знищення українського народу". Степан Шумейко, президент Комітету, — пише газета — повідомив, що український підпольний визвольний рух очолює Українська Повстанська Армія та що польський уряд виселив 500,000 українців. "Ще гірші умовини існують в Советській Україні, згідно з повідомленнями, які продираються через залізну заслоку". Росіяни та їхні сателіти застосовують проти українців всілякі репресії. В дальшому Нью-Йорк Таймс наводить поодинокі місця з меморіалу.

Буде потрібно 9 бильйонів доларів на допомогу у відбудові Європи

Лондон, 22. липня. — Спеціалісти, які просліджували потреби європейського континенту в світлі допомогових пропозицій секретаря стейту ген. Маршалла, стверджують, що Європа потребуватиме щонайменше по 3,000,000,000 доларів допомоги річно протягом бо-дай трьох років, щоб могли "стати на власні ноги" під господарським оглядом. Це ствердження на підставі праць відповідних комітетів Паризької Конференції Європейської Співпраці, що підготували відповідне звітлення європейських допомогових потреб, що мало б бути представлено Злученим Державам на початку вересня. Вважається, що з огляду на цю астрономічну суму європейських допомогових потреб, справа натрапить на деякі труднощі в американському конгресі. На виладок, якщо ці допомогини не признано, зглядно її знадато зменшено, то це було б великим аргументом для Советів, які вже сьогодні голосять, що Америка не думає додержати своїх допомогових обіцянок. Вважається, що 16 західно-європейських держав, учасників Паризької конференції та кандидатів на американську допомогу будуть рахуватися з цим фактом і самі відповідно обмежать свої допомогові претензії.

ПАРИЗЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ СПІВПРАЦЮВАТИМЕ З О.Д. ТА ІНШИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Париж, 22. липня. — Екзекутивний комітет Паризької Конференції 16 країн прийняв сьогодні проект узгодження своєї праці з О.Д. та іншими міжнародними організаціями економічного характеру. Вже викінчується текст спільного меморіалу, апробованого в основному минулого тижня. Хоча з наряд поодиноких комітетів не видється окремих і кожноточасних комунікатів, проте вважається, що вони продовжуватимуться з великим успіхом.

ТОРГОВЕЛЬНА КОНФЕРЕНЦІЯ В ЖЕНЕВІ ВІДКІНУЛА АМЕРИКАНСЬКУ ПРОПОЗИЦІЮ СУБСИДІЙ ДЛЯ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОГО ЕКСПОРТУ

Женева, Швайцарія, 22. липня. — Міжнародна торговельна конференція в Женеві, зглядно її відповідний підкомітет, відкинув сьогодні більшість 8 голосів проти одного американську пропозицію субсидій для сільського господарства в цілях експорту сільсько-господарських продуктів. У висліді Америка, якщо вона приступила до Міжнародної Торговельної Організації, що мала б повстати у висліді теперішньої конференції та яку Америка підтримує, мусіла б зредувати свою дотеперішню політику допомоги фермерам з метою збільшити, чи вдержати на відповідному рівні американський експорт сільсько-господарських продуктів.

АВСТРАЛІЯ ПРИЙМЕ 4,000 СКИТАЛЬНИКІВ

Женева, 22. липня. — Австралія підписала сьогодні договір з Міжнародною Організацією для Скитальників (ІРО), на підставі якого до кінця цього року зможе переселитися до Австралії 4,000 скитальників. Договір відноситься тільки до скитальників з Європи. Після їх переїзду до Австралії ними ще деякий час заопікується ІРО, головні як іде про їх правне положення. Австралійський закон передбачує, що різні переселені скитальники могли б долучитися до них після трьох місяців. Договір не ставить будьяких застережень щодо національності, чи віровизнання скитальників.

ВІЙНА В ІНДОНЕЗІЇ

Воєнні дії розгортаються на багатьох фронтах. Перші жертви. Офіційне звітлення до Об'єднаних Держав.

Батавія, Джава, 22 липня (АП). — Розпочата перед двома днями голандська "поліційна акція" проти Індонезької республіки з метою заставити її ре-спектувати Шерібонський договір — як подано офіційно в голандському комунікаті — розгортається у справжню колоніальну війну. В багатьох місцях прийшло до боїв між голандськими та індонезькими військами. Голандці захопили велику частину Східної Джави, а одна панцерна колона підійшла на 35 миль від столиці республіки Йоґ'якарта. В індонезькому звітненні говориться про дальшу висадку голандських військ та важкої зброї, головну танків. В цьому ж комунікаті сказано, що індонезькі війська ведуть успішний протинаступ. Голандські втрати вбитими й равленими в першому дні воєнних дій подається на 150 осіб.

Голандський представник в ООД склав сьогодні заяву свого уряду, в якій говориться про "поліційну акцію, строго обмеженого характеру". Американський та британський уряди були теж офіційно повідомлені про голандську акцію. До воєнних дій прийшло теж на Суматрі. Бувший прем'єр Індонезької республіки прилетів з Джави до Сінгапуру, правдоподібно з метою дістатися до Злучених Держав та поробити заходи для здержання боротьби.

МОСКВА ЗВАЛЮЄ ВИНУ НА АМЕРИКУ

Лондон, 22 липня. — Московське радіо, подаючи сьогодні повідомлення про події в Індонезії, пробує звалювати вину на "доктрину Трумана", що мала б бути заохотою для голандського уряду до теперішньої акції.

ЛІКВІДАЦІЯ УГОРСЬКОЇ ОПОЗИЦІЇ

Будапешт, 22 липня. — Угорська партія Свободи єдина ще зорганізована опозиція проти встановленого насильством комуністичного уряду, повідомила сьогодні в парламенті про своє розв'язання, подаючи за причину загрозу для її членів з боку комуністичної диктатури. Після цієї заяви представники партії в парламенті демонстративно покинули наради.

ПІДКОМІСІЯ О.Д. В СПРАВІ НАПАДУ НА ГРЕЦІЮ

Потверджуються обвинувачення проти Альбанії.

Атени, 22. липня. — Провіривши місце комуністичного наїзду на грецькі міста Коницу й Яніцу, Балканська Провірочна Підкомісія О.Д. вишле завтра в Яніни своє звітлення головній Комісії в Нью-Йорку. На місці стверджено факти, які безсумнівно доказують, що комуністичні партизани доконали свого нападу на Грецію з альбанської території та забезпечили альбанською зброєю. Югославія, Болгарія та Альбанія відмовляються впустити під-комісію на свої території в цілях доходжень.

АВСТРО-ПОЛЬСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР

Відень, 22. липня. — Сьогодні тут опубліковано договір між Польщею й Австрією, на підставі якого Польща зобов'язується доставляти Австрії 85,000 тонн вугілля місячно. За доставу Австрія платитиме доларами з американської допомоги і частинно висилкою власних товарів.

ПРОБНЕ БОМБАРДУВАННЯ НІМЕЧЧИНИ

Франкфурт над Майном, 22. липня (АП). Три американські суперфортеці почали сьогодні пробне бомбардування "безпечних перед бомбами" німецьких вартетів-підводних човнів біля Бремена. Завтра американські й британські літаки скинуть на ці вартеті найважчі бомби по 25,000 фунтів.

ФЕДЕРАЦІЯ ІНДІЙСЬКИХ КНЯЗІВСТВ

Нью-Делі, 22. липня. — Державі формувания Індії поступить ще один крок вперед завтра, коли має бути проголошена формальна федерація біля 60 процент всіх князівств з домінією Індії. На місце цих князівств буде створений один союз.

ВЕДЕМЕЕР ПОЧАВ СВОЇ ДОХОДЖЕННЯ В КИТАЮ

Нанкінг, 22 липня. — Окремий висланик президента Трумана, ген. А. С. Ведемеер, почав сьогодні свої доходження про положення в Китаю, перевівши розмови насамперед з американськими дипломатичними представниками. Завтра він їх продовжуватиме з офіційними китайськими колами. Доходження мають на меті ствердити, "що можна зробити для підбудови Китаю".

ЕСПАНСЬКІ РЕСПУБЛІКАНЦІ ВЕРТАЮТЬСЯ НА БАТЬКОВЩИНУ

Мадрид, 22 липня. — До Еспанії вернувся сьогодні бувший республіканський прем'єр Александро Леро. Відповідна урядова комісія розглядає теж прохання про з'яву на поворот, внесенне шфеом республіканського генерального штабу за час громадянської війни, генералом Вісентом Рохо.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BYrant 9-0682.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Діспатч Карі і Заграницю:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (з англійською частинною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На шість місяців	\$1.50	Six months	\$1.50
За оголошення редакції не відомі.			
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.			
Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.			

ТРУМАН ПРО НЕБУВАЛИЙ ДОБРОБУТ

Президент Труман переслав до конгресу піврічний звіт про економічний стан країни, опертий на цьому матеріалі, який йому подає для цієї цілі Рада Економічних Дорадників, встановлена минулого року конгресом. Такі звіти не є отже ділом самого президента чи навіть адміністрації, але є вислідом докладної статистики, зібраної фахівцями, а теж аналізів економічних знань. Щоб так було, подбав про це сам конгрес, встановлюючи згадану Раду Економічних Дорадників.

Згадуємо за це, бо інакше можна б вважати того роду звіти за політичну агітацію тих, що є при владі й хотіли б далі при ній остатись.

У своєму звіті президент підкреслює, що згідно зі статистикою в Злучених Державах є тепер такий добробут, якого ще тут в мирних часах ніколи не було. Це є свого роду відповідь тим „знавцям“ в Америці й поза нею, що доводили, що саме в цьому часі наступить у цій країні велика господарська криза, полонена з катастрофічним безробіттям, спричиненим десятьма мільйонами вояків, повернувшись до цивільного життя й праці.

Так є, що в місяці червні працювало в Злучених Державах понад 60 мільйонів осіб. Продукція дійшла до такого верха, якого не було навіть у воєнних часах; вона виноситься річно величезну суму 225 мільйонів доларів. Люди в Америці назагал заробляють тепер стільки, що можуть самі зужити все, що тут продукується. Тому життєвий стандарт дійшов до небувалих досі вершин.

Таке виказує статистика, коли мати на увазі загальний економічний стан країни. Коли ж брати поодинокі випадки й особи, то, як усі добре знаємо, не так воно рожево в практиці, особливо в тих, що мало заробляють та мають велику родину. Теж з цього, як є тепер, не виходить, що за пів року чи рік не буде гірше, а то й зле. На це звертає увагу теж і звіт президента. Вже минають у людей воєнні ошадності, тому й опір консументів проти високих цін стає шораз сильнішим. Не є теж тайною, що продукція вдержується на вершні теж і тому, що дуже збільшився американський експорт, головною до знижених війною країн. Через війну відчувається ще й досі брак певних продуктів для домашнього вжитку. Це досі збільшало продукцію й збут, але це може скоро скінчитись. Особливо, як ціни будуть високі, а грошей в покупців шораз менше, бо вже тепер дві третини населення зужило 40% ошадностей на конечні життєві потреби.

Та які темні сторони ми не добачували б тепер чи в найближчій будучині, фактом є, що в порівнянні з минулим Злучені Держави стоять нині найвище як щодо продукції й кількості працюючих людей, так і щодо добробуту. Головна жура уряду та економістів іде тільки в тому напрямі, як це надалі вдержати, коли вже не поліпшити.

Наслідство в уряді президента

Дня 18 липня підписав президент Труман закон на підставі якого вводиться нове наслідство на становищі президента Злучених Держав. На випадок смерті президента Трумана став би тепер його наслідником передсідник палати репрезентантів, Джозеф В. Мартин, вибраний Республіканською партією конгресом на стейту Масечусетс.

Президент не поклав свого вета проти нового закону, хоч його можливим безпосереднім наступником в уряді має бути республіканець. Труман самий домагався трічі введення такого закону з огляду на змінені часи. На підставі закону з 1886 р. наслідство по президенті було управильне так, що на випадок смерті чи неспособності президента приходив до влади віцепрезидент, а після нього приходять члени кабінету: секретар стейту, секретар скарбу іт. д.

През. Труман є того погляду, що наступником президента повинна бути людина, що походить з вибору населення. Так як тепер склалися відносини, Труман прийшов на своє становище як віцепрезидент після смерті Рузвельта перед двома роками. Віцепрезидент походить з вибору. Однак, наприклад, коли б Труман помер, захворів або уступив, тоді на його місце прийшов би секретар стейту Джордж Маршалл, який не був ніким вибраним, лише іменованим президентом. У практиці це могло б значати, що урядуючий президент назначив свого наступника.

Цій недостатці зараджує саме новий закон. Він постановляє, що на випадок смерті, чи уступлення президента, приходив на його місце передсідник палати репрезентантів, а шойно по ній тимчасовий передсідник сенату, яким тепер є Артур Г. Ванденберг. Як Мартин, так і Ванденберг походить з вибору. Однак те є, що не все сенатор виходить з вибору, бо на місце уступившого, чи помершого сенатора, губернатор стейту іменує нового сенатора для доповнення каденції попередника. Тому зовсім справедливо першество в наслідстві дається передсідникові палати репрезентантів, а шойно опісля тимчасовому передсідникові сенату, на випадок, коли нема вибраного віцепрезидента, який водночас є постійним передсідником сенату.

Коли новий наслідник президента, Джозеф Мартин, опинився в положенні „віцепрезидента“, тоді секретар скарбу запитав його, чи йому треба тайної сторожі для охорони його особи. Мартин заявив, що йому не треба. Тайна сторожа — „Сікрет Сервіс“ — це прибічна сторожа президента для охорони його особи. На підставі традиції „Сікрет Сервіс“ підлягає секретареві скарбу, бо вона має слідити за злочинцями, які підроблюють гроші. Тому, що колись державний скарб оставав під контролею володаря держави, ця сторожа перейшла на себе обов'язок стерегти теж особу володаря. Президент Злучених Держав, як найвищий виконавчий урядовець, справує уряд колишнього володаря й тому його береже тайна сторожа з департаменту скарбу. У минулому віцепрезидент Труман не робив закиду, коли тайна сторожа теж

дбала про його особисте безпеченство. Досі ще не було випадку, щоб президентом став член кабінету, зате сім віцепрезидентів були президентами впродовж американської історії. Від часу Вашингтона аж до 1886 р. тимчасовий передсідник сенату був призначений на наслідника президента, а потім приходив передсідник палати репрезентантів. Цей закон, як згадано, змінено в користь членів кабінету, а тепер знову приходять на чергу наслідники з вибору, а не з іменування.

Инж. Софіївський.

ХАРЧУВАННЯ**В підсоветській Україні перед II-ю світовою війною**

Ми не знаємо ще точно, як саме впливає різна страва людини на її фізичний і духовний розвиток. Наші знання обмежуються лише вимірянням по будувати біланс калорійності, не забуваючи за кілька відомих нам вітамінів, та різні мінеральні солі. Ми пам'ятаємо також значення смакових, пахощевих та зорових впливів на перебіг процесів травлення, що показав у своїх працях академік Павлов. Відома є роль тканинної будови деяких продуктів, роль ферментів.

Проте, завжди суспільство прагнуло до збагачення та поліпшення своєї їжі, часом підсвідомо. На підставі досвіду довгого часу, розуміла людина, що добра страва, яка відповідала смаковим потребам цілих поколінь, є ґрунт її здоров'я.

Вибір тої чи іншої страви був підпорядкований також умовам природи, ступені техніки та інших соціальних явищ. Ось чому з часом їжа змінювалася, з'являлись нові можливості її збагачення, з часом і нові смакові потреби.

Колись людина споживала лише сирове м'ясо, не вміла випікати хліба іт. д. З того часу промайнули тисячеліття. Але й за більш нам відомих віків та десятиліть відбувалися зміни щодо якості харчування. Часом провід суспільства розробляв державні заходи, дбавши за покращання харчів цілого народу, або його війська.

Відомо, що ще за часів Риму для харчування війська розроблявся особливий раціон, який мав зміцнювати фізичну й духову загартованість вояка супроти воєнних умов. Давні вчені Греції та Риму не мало праці присвятили вивченню різних властивостей страви.

Вже Наполеон I турбувався за організацію виробництва маргарини та бурякового цукру. Велике число політичних мужів, або вчених взяли участь у формуванні людської

страви, спираючись на вимоги їх нації.

Швайцарія стає країною овочевих соків, тут починають пити малоалкогольні або неалкогольні соки замість воді, що ми також спостерігаємо у північній Німеччині. В останньому десятиріччю за найпопулярніший напій у Північній Америці стає невідомий до того у вжитку, сік з томатів. Таких прикладів є багато.

Окремі нації створювали свою страву або цілу „кухню“, що відповідала її фізіологічним потребам та можливостям. Так виникли відомі кухні: німецька, французька та інші. Так само широко відомий український борщ, узвар, що дійсно можуть вважатися собою, з погляду сучасної науки, шедеври страв. І яка далека смакова відстань поміж українським борщем і російським „шашми“, поміж українською ковбасою і німецькою іт. п. Ці речі, дійсно з погляду їх біохімічних і фізіологічних властивостей, різні.

Українці, як бідніші, так й багатіші, завжди вміли готувати собі смачну й здорову їжу, про що свідчить наша література та етнографічні дані. Здавалося б, що десятки мільйонів українських людей, які потрапили на 25 років під советську руку, мусіли б здобути ще кращі можливості щодо харчування та розвинути в собі нові смаки, створити нові страви.

Український нарід прямував десятиліттями до опісляного соціалізму, тоб-то до ідей, які обіцяли перш за все покращання добробуту.

Правдива дійсність свідчить про інше. Поширені за советів гасла, що „у здоровому тілі — здоровий дух“ були, як і вся советська пропаганда лише красивими словами. За цими словами перекладалися цілком інша політика харчування. Світ знав вже досить докладно про штучний голод в Україні на початку тридцятих

років. Вже ніхто не заперечить діявольської методи винищення українського селянства. Але люди забувають, що після наглої голоду підлядали роки неповноцінного харчування, або недоїдання. Люди після того не спухали і не вмирили мільйонами у муках на шляхах, але систематично почували потребу щось зїсти. Громадяни Советського Союзу задовольняли свої шлункові потреби другорядною їжею, так би мовити, неповноцінною їжею. Це задоволення коштувало того, що треба було відмовитися від купівлі нового капелюха, чи то святкового убрання.

Ось чому назагал натовп советських довоєнних людей справляв враження назовні жебраків. Ось чому лікарі все більше і більше реєстрували захворювання на хронічні шлункові хвороби.

Якщо вам доводилося стояти на берегах Дністра, де по роках голоду коли рештки змучених селян були вже зігнані до колгоспів, ваші вуха чули спів піснів на румунській стороні, по советському боці північ, не співали. Отже український селянин не їв курки, не їв яєць. Не їв сала в тій мірі, як колись, не їв і доброї сметани. Сама советська статистика твердила різке падіння числа худоби в українських селах: поголів'я худоби так і не зросло до кількості зперд першої світової війни.

Зменшилися площі під улюбленими соняшниками й маком, що теж твердила статистика, стало обмаль запашної олії. З усупільнення та одрізаних присадибних садів врожай овочів знімали у підземному стані і відправляли до державних консервних фабрик.

Заради „дотермінового“ виконання планів овочів, як правило, ніколи не доставляли. Український селянин не споживав і половини норми овочів, хоч мав їх раніш доволі; хоч так колись старі бабусі любили частувати печеними яблуками з медом. Відстав і в цьому відношенню наш селянин від селянина інших країн. Не в ліпшому стані було населення великих і особливо малих міст.

Великі склепи з гарними вікнами й вивісками „Бакалея“, „Гастрономія“, мали жебрацький зміст щодо асортименту й кількості продуктів. Інакше б міста не знали, що таке черги вночі, не піднявся б у советського громадянина так високо „культ теки“. Назовні люди неоголодні, працюють, навіть „будують соціалізм“. Але здобути пів кілограма оселедців для родини, цілий тріюмф. Свіжа риба — знов труднощі. Ковбаса, свіжі овочі, консерви взагалі руйнували грошові розрахунки цілої родини. І старі люди починали забувати, а молодь цілком свідомо вважала, що всі ці речі розкіш, а не звичайна по-

трібна страва. Молодь не знала, що довоєнний чужинець — безробітний десь в середній чи західній Європі, має більше і ліпшої страви, а ніж здобували їх батьки в наслідок 10-14 годинного робітничого дня. Не знала, що надмірна праця або крадіжки, чи спекуляція, які коштували забагато нервів, прохарчувували людину.

Пам'ятаємо, як в одному маленькому місті, донька робітника не знала що таке цукерки і чому він загорнутий в папірець і як його зїсти. А тій дитині було 8-10 років.

Одного разу не здобувши місця в готелі Одеси, як це часто бувало по великих містах, довелося випадково ввечері зупинитися, щоб переночувати в родині висококваліфікованого робітника. З їжі у цих гостинних людей було лише: хліб, солоні огірки, горілка.

Протягом останнього часу ці продукти ставали все більш „традиційними“.

Солоні огірки, які колись були як збуджуючі апетит невелика закуска або гарнір до м'яса, тепер стали головним „наповнювачем“ советських шлунків. А горілка ставала за найбільш дешево жерело теплої енергії, замість, наприклад цукру або меду. До наповнення лише шлунків та тимчасового штучного збудження зводилася політика советського харчування. Горілка була одною з головних прибутків соціалістичної держави. Її доставляли всі без карток і майже завжди без черги. Продавалася горілка в пляшках, форма яких була вироблена ще в далеких роках династії Романових. Горілка прислужувала у багатьох відношеннях. Вона передусім підбадьорювала громадян, легше кожний щоденно чекав на арешт НКВД, створювала на вулицях штучно-веселий вигляд натовпу і найстрашніше... розв'язувала язика для нових кадрів замордованих людей.

Заробітки чоловіка й жінки: обох учителів або робітників, які мали двоє дітей, ледви вистачали, щоб годувати так-сяк родину. Така політика харчування, побіч духового терору, приводила до створення малочисельних родин. Ось чому було потрібне брутальне втручання советської держави в родинне інтимне життя, щоб збільшувати хоч як небудь, число народжуваних дітей.

Але чимже жилилися українці?

Рятували людей: хліб, крупа, картопля, квашена капуста. Хліб не являв собою запашних, з особливим присмаком, житніх або пшеничних українських паланиць. Білий хліб і в селянина і в робітника чи в інтелігентів теж був може раз на тиждень. То був хліб — мішанка різного збіжжя, хліб —

(Докінчення на 3 стор.)

Ол. Луговий. Права застережені.

Дажбожі Внуки
НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОІМИ

80)

— То наша загально-національна біда, — говорив Ротислав у відповідь, — ота наша розбіжність. Не збудували власної хати, вже за умеблення сармисом. За поокремими деревами лісу не бачимо. Замість загально-національних ідеалів, замість України — ставимо ідеали партійних, групові. Портійних політиків у нас забагато, а державних мужів — Бог дасть. Скоропадський, Коновалець, Коновальцеві, Левицькому, чи Чубареві, чи ще кому? Адже провідників і провідників стільки, що на увесь світ вистало б!

один одного, замість поборювати ворогів! Тому вони та кож політики, а не державні мужі. Державно-національний муж хоче зробити щось добре для власного народу. Політик — хоче, щоб нарізав грошей для нього. Ось в тім різниця. За кожним з них стоїть якийсь приятель, але... Приятелів України покинуло у світі нема. Є більше чи менші вороги, є байдужі. Історія докозує, що ворогуючи між собою, вороги України все знаходили спільну мову до згоди ціною поділу України. Так було, так буде... А наші недалекозори політики вважають, що ворог ворога України вже може бути їх приятелем... Згадайте отих гетьманів — Тетер, Хмельницьких, Опар, Вдовиченків, Ханенків, чи Сомків, Золотаренків, Брюховецьких, Моготрішних... Польща з Московщиною тих часів зажерто воювала. Коли ж на геть-

манське становище прийшла справді велика людина, державник, Петро Дорошенко, раз-два Московщина з Польщею помирилася, дійшло до Андрусівської угоди, поділу України по Дніпру. Тоді і мовили і поляки обрушилися власне на Дорошенка, Україну зруйнували. Пізніша наша історія докозує наглядно, що з історії наші проводирі нічого не навчилися.

— А як, по вашому, — перерив мову Скорохід. — Чи є Україна під більшовіками, чи нема?

— Ви самі як думаєте? — Ротислав поставив питання на питання.

— Думаю, що нема!

— Милитесь! Україна є і буде в розумній етніграфічній, територіальній. Адже є українські землі, український народ, навіть залишки української культури. Отже в такому розумінні Україна існує. В

політично-державному розумінні ніякої України нема. Нема самостійності, уряду, нема промислу, армії, установлених кордонів... Українська культура ледви животіє. В школах, хоч і українською мовою, виховують духовних рабів, чужинців, ворогів української незалежності. Не потрібно пам'ятати — не той українець, що по українськи вміє говорити, а той, що думає по українськи. Говорив українською мовою і Ярема Вишневецький!

— Так по вашому, — приятелів українці не мають? — казав Воютинський.

— Ні! — потвердив Ротислав. — У давнину, можна б назвати приятелями України Швеції і Туреччину. Швеція від України віддалена, не могла на долі України заваяти. Але! Від шведів перебрана була система княжів України, навіть прапор. Швеція дала У-

країні державну організацію, замість племенної. Опісля українці знову привернули племенну, удільну. У шведів, у давнину і тепер багато чому могли повчитися! Тепер кооператції, у давнину народоправля. Не практикувалося у Швеції панщини, ні тим більше кріпацтва. Ще від часів Олафа Святого, тестя Ярослава Мудрого, кожний селянин управлений був собі владу вибирати — і бути вибраним. Тому нема там переворотів, пролиття крові, нема економічних криз, безробіття. В козацьких часах прямували до союзу з Шведами Хельницький, Виговський, Дорошенко й Мазепа. Полковник Іван Богун командував українсько-шведським корпусом, здобув Краків і Варшаву. Густав Лілієнкрон, посилаючи короля Карла-Густава й полковники — Богун, Юрій Немирич та Ковалевський заклали союз проти Польщі

й Московщини. Установили кордон України і Швеції по Вислі, Східній Пруссії, Балтиці і теперішній Латвії. Будь-які місця незгоди Хмельницька Богун, або Виговський, історія України пішла б іншим шляхом, не довела б до Полтави. Поляки, для загартування України не посоромилися обирати католицьким польським королем Івана Грізного, його сина Федора, або Олексія Михайловича, царів-схизматиків, в польському розумінні. А в наслідку — Богун опинився в казематах Марієнбургу, у Східній Пруссії. Дорошенко спірався також на союз з Швецією, та Швеція по довгих війнах обезсиліла. Він знайшов ближчого союзника, Туреччину, тим більше, що союз з Туреччиною шукали Хмельницький і Виговський. Туреччина все була Українці зовсім не злим сусідом.

(Дальше буде).

Д. Кирилюк

Советська демократія—чи советська тиранія?

3) III. Советська пропаганда найшла тепер новий доказ, новий аргумент для узасаднення своєї „демократії“ і свого „соціалістичного“ устрою. Цей аргумент повторюється на тисячу ладів і при кожній нагоді. Він звучить: велика Вітчизняна війна Советського Союзу проти гітлерівської Німеччини показала, що „советський суспільний устрій є ліпшою формою організації суспільства, чим будь-який інший несоветський суспільний устрій“ (Сталін). Війна показала, що советський державний устрій — твердий, як камінь, а ліпшим державним устроєм від усіх тих, що їх тільки знає історія, що в советській державі „національне питання і проблема співпраці націй вирішена ліпше, як у будь-якій другій багатонаціональній державі“ (Сталін). Цей цитат ми взяли із згаданого статті М. Мітніна. Таких цитатів можна навести сотки й тисячі. Так сказав Сталін і в це мусить вірити кожний, хто не хоче потрапити в неласку й не відчутти на собі караючої руки „соціалістичної батьківщини“. Ще більше. Советська пропаганда твердить, що „советська держава — советська соціалістична демократія вийшла не тільки переможницею з війни, але вони переживають тепер новий розквіт, добиваючи нових успіхів“. Доказ: „В ряді європейських держав — у Югославії, Болгарії, Чехословаччині, Польщі й інших — виріс народний демократичний устрій“. „Визволившись при допомозі Советської Армії від гітлерівського гніту“, народи цих держав „стали строїть у себе демократичні порядки по новому, отказавшись от старих образцов буржуазно-парламентарської демократії“. (Н. Мітнін, цит. стаття). Добрі успіхи — але не для народів згаданих держав. Успіхи має тільки московсько-большевицький імперіалізм, який поневолив інші народи. Останні події в Румунії, Угорщині, Болгарії і Польщі показують, що там заіснував не режим свободи демократії, але терору й насильства. В Угорщині насильно скинено законний уряд, заарештовано сотки політичних діячів, генерального секретаря найбільшої угорської партії дрібних хліборобів, Бела Ковача, замордовано в тюрмі, а прем'єр міністр Ф. Наті мусів рятувати своє життя втечею за кордон. „Ми перетворилися в поліцейську державу“, заявив провідник мадлярської опозиції, д. Сульок. „В Угорщині панує тиша і спокій — тиша страху й терору“, заявив далі Сульок. А Мітнін називає цей стан „новим розквітом советської демократії“, „освобожденієм“ при допомозі советської армії. Те саме діється і в Румунії, в Болгарії, в

Польщі, в Югославії і всюди там, де простягнула свою руку „квітуча советська демократія“. Це саме, або ще гірше, діється від десяти років у самому царстві „пролетарської“ диктатури.

Але вернімося до твердження советської пропаганди про те, що советський устрій і советська демократія доказали свою вищість тим, що Советський Союз виграв війну. Тут треба розрізнити два моменти: момент вищості советського суспільного устрою і момент „щасливої“ розв'язки національного питання в „багатонаціональній державі“.

Чи виграла останньої світової війни може бути доказом для вищості советського суспільного й державного устрою в СССР? В ніякому разі. І то з таких причин: ніколи війна й її вислід не були доказом доброті якогось державного чи суспільного устрою. Війни провадили й вигравали в історії і найбільш нападницькі, тиранські та недемократичні суспільно-політичні устрої. Війни провадили й вигравали такі тирані, як Аттілія, („Бич Божий“), Джін-гіс-хан, турецькі султани й російські царі та багато інших, які очолювали найгірші нападницькі, „реакційні“ й скрайно недемократичні держави. Держава Джін-гіс-хана перестала навіть на біля 100 років свого кривавого тирану, але не тому, що її устрій був новий розквіт, добиваючи нових успіхів. Доказ: „В ряді європейських держав — у Югославії, Болгарії, Чехословаччині, Польщі й інших — виріс народний демократичний устрій“. „Визволившись при допомозі Советської Армії від гітлерівського гніту“, народи цих держав „стали строїть у себе демократичні порядки по новому, отказавшись от старих образцов буржуазно-парламентарської демократії“. (Н. Мітнін, цит. стаття). Добрі успіхи — але не для народів згаданих держав. Успіхи має тільки московсько-большевицький імперіалізм, який поневолив інші народи. Останні події в Румунії, Угорщині, Болгарії і Польщі показують, що там заіснував не режим свободи демократії, але терору й насильства. В Угорщині насильно скинено законний уряд, заарештовано сотки політичних діячів, генерального секретаря найбільшої угорської партії дрібних хліборобів, Бела Ковача, замордовано в тюрмі, а прем'єр міністр Ф. Наті мусів рятувати своє життя втечею за кордон. „Ми перетворилися в поліцейську державу“, заявив провідник мадлярської опозиції, д. Сульок. „В Угорщині панує тиша і спокій — тиша страху й терору“, заявив далі Сульок. А Мітнін називає цей стан „новим розквітом советської демократії“, „освобожденієм“ при допомозі советської армії. Те саме діється і в Румунії, в Болгарії, в

Польщі, в Югославії і всюди там, де простягнула свою руку „квітуча советська демократія“. Це саме, або ще гірше, діється від десяти років у самому царстві „пролетарської“ диктатури. Але вернімося до твердження советської пропаганди про те, що советський устрій і советська демократія доказали свою вищість тим, що Советський Союз виграв війну. Тут треба розрізнити два моменти: момент вищості советського суспільного устрою і момент „щасливої“ розв'язки національного питання в „багатонаціональній державі“.

Чи виграла останньої світової війни може бути доказом для вищості советського суспільного й державного устрою в СССР? В ніякому разі. І то з таких причин: ніколи війна й її вислід не були доказом доброті якогось державного чи суспільного устрою. Війни провадили й вигравали в історії і найбільш нападницькі, тиранські та недемократичні суспільно-політичні устрої. Війни провадили й вигравали такі тирані, як Аттілія, („Бич Божий“), Джін-гіс-хан, турецькі султани й російські царі та багато інших, які очолювали найгірші нападницькі, „реакційні“ й скрайно недемократичні держави. Держава Джін-гіс-хана перестала навіть на біля 100 років свого кривавого тирану, але не тому, що її устрій був новий розквіт, добиваючи нових успіхів. Доказ: „В ряді європейських держав — у Югославії, Болгарії, Чехословаччині, Польщі й інших — виріс народний демократичний устрій“. „Визволившись при допомозі Советської Армії від гітлерівського гніту“, народи цих держав „стали строїть у себе демократичні порядки по новому, отказавшись от старих образцов буржуазно-парламентарської демократії“. (Н. Мітнін, цит. стаття). Добрі успіхи — але не для народів згаданих держав. Успіхи має тільки московсько-большевицький імперіалізм, який поневолив інші народи. Останні події в Румунії, Угорщині, Болгарії і Польщі показують, що там заіснував не режим свободи демократії, але терору й насильства. В Угорщині насильно скинено законний уряд, заарештовано сотки політичних діячів, генерального секретаря найбільшої угорської партії дрібних хліборобів, Бела Ковача, замордовано в тюрмі, а прем'єр міністр Ф. Наті мусів рятувати своє життя втечею за кордон. „Ми перетворилися в поліцейську державу“, заявив провідник мадлярської опозиції, д. Сульок. „В Угорщині панує тиша і спокій — тиша страху й терору“, заявив далі Сульок. А Мітнін називає цей стан „новим розквітом советської демократії“, „освобожденієм“ при допомозі советської армії. Те саме діється і в Румунії, в Болгарії, в

Польщі, в Югославії і всюди там, де простягнула свою руку „квітуча советська демократія“. Це саме, або ще гірше, діється від десяти років у самому царстві „пролетарської“ диктатури. Але вернімося до твердження советської пропаганди про те, що советський устрій і советська демократія доказали свою вищість тим, що Советський Союз виграв війну. Тут треба розрізнити два моменти: момент вищості советського суспільного устрою і момент „щасливої“ розв'язки національного питання в „багатонаціональній державі“.

без зброї й амуніції війни не тільки не можна виграти, але й провадити її не можна. Це факти.

Але бо советська пропаганда йде ще далі в своїх твердженнях. Згаданий уже М. Мітнін пише далі так: „Війна викрила також великі недосконалості старих буржуазно-парламентарних форм демократії. Хід історичних подій доказав з усією niezbivalністю („неопровержимостью“), що держави буржуазної демократії в результаті їх „загиривання“ з фашизмом, в результаті їх уступливості фашизму в час, що попереджав другу світову війну, виказались на початку війни фактично обзброєними перед нападом, який загрожував усім досягненням цивілізації і демократії, свободному національному існуванню цих держав. Війна показала, що тільки завдяки Советському Союзові і тій рішальній ролі, яку він відіграв у розгромі німецько-фашистських „захватчиков“, європейська цивілізація була спасена від загибелі“. Ось вам новий аргумент — безлічний і брехливий, який можна висловлювати і твердити тільки советським громадянам, які будучи відрізаними неспрогнодано залізною куртиною від решти світу, не завжди знають докладно, як розвивались дійсно події. А ці події були такі: коли вже було ясно що гітлерівська Німеччина піне нову світову війну, тоді тільки „буржуазні й капіталістичні“ держави, на чолі з Англією і Францією, виступили з усією рішучістю проти Німеччини, виповівши їй навіть війну, а советська держава ввійшла в тісну приязнь з гітлерівською Німеччиною і заключивши з нею у серпні 1938 р., т. зв. пакт Ріббентропа-Молотова, почали розбір і парцелювання Європи! Це історичний факт. Можна з усією рішучістю й твердістю, що коли б СССР не був зв'язався пактом взаємного ненападу з гітлерівською Німеччиною, то ця остання не була б зважалася розпалити вогонь другої світової війни, який спричинив смерть майже 50 мільйонів людей, руйну цілої Європи й крутий поворот європейської цивілізації на кілька десятиків років назад. Другу світову війну уможливив і спровокував Сталін з його большевицькою клікою в Москві. СССР не може навіть твердити, що він був обставинами примушений іти на порозуміння з Німеччиною, бо у той самий час, як Молотов брався за Ріббентропа, а Сталін обмінювався гратуляційними телеграмами з Гітлером, в Москві сиділа англійсько-французька делегація, яка хотіла дійти до порозуміння й заключення пакту з СССР, щоб у цей спосіб протиставити спільний фронт гітлерівській агресії і не допустити до другої світової війни. Сталін ганебно зрадив Францію і Англію і пішов на співпрацю з Гітлером. Це й було основною причиною війни. В той самий час, як Гітлер із Сталіном поневолювали й грабували вільні

НЕ ДОПУСТИ В АМЕРИЦІ ДО СПОДАРСЬКОЇ КРИЗИ, ЯКА НАСТУПИЛА ПО ПЕРШІЙ СВИТОВІЙ ВІЙНІ! Так молив, склавши руки як до молитви, конгресмени Льюн Гендерсон, добре відомий з воєнних часів як голова Офісу Адміністрації Цин (О П ЕА).

народи Європи, тільки війська „буржуазних демократій“ на чолі з Англією і Францією кривавилися в обороні свободи й європейської цивілізації.

Із недавню опублікованих документів виходить, що навіть у 1943 р., отже в час, коли СССР, після нападу на нього гітлерівського побратима, був у союзі з „капіталістичними й буржуазними демократіями“, отже й тоді ще Сталін хотів знову зрадити своїх союзників і заключити сепаратний мир із Гітлером. До цього не дійшло тільки тому, що один-до-другого не мав уже довіри. В ім'я чого це робилося? В ім'я „рятування“ „європейської цивілізації“? Як Гітлер так і Сталін

стреміли до підбиття і поневолення цілого світу, а „рятування“ європейської цивілізації було для обидвох брехливим і підступним пропагандивним трюком. Сталін тепер хвалиться, що він урятував цивілізацію. Це саме мав робити й Гітлер, якщо б він був виграв війну. В дійсності обидва хотіли знищити цю цивілізацію — один в ім'я „расової германської вищості“, а другий в ім'я „советської демократії“, „диктатури пролетаріату“. Обидва — з жадоби панування, з жадоби грабіжі й з ненависти до всього великого, гарного й везлого, що зродив геній вільних європейських народів.

Сталін хоче рятувати й навіть „урятував“ європейську цивілізацію — пишається советська пропаганда. Але пощо і в ім'я чого рятує її Сталін, коли ціла ця цивілізація є витором „буржуазно-капіталістичної системи“? Це ж не советська цивілізація, а Сталін твердить, що все не советське і зле, назадняк й реакційне! Тому мабуть не зробимо помилки, коли будемо твердити, що під кличем рятування європейської цивілізації криється той самий злочинний намір, який криється за облудними гаслами большевиків у перших днях їх революції, коли вони під кличем „земля селянам“ грабували цю землю в селян і перетворювали їх у невільників і рабів.

(Далі буде).

ХАРЧУВАННЯ

(Докінчення зі стор. 2-гої)

стандарт, завжди однакової форми та смаку.

Советська верхівка, починаючи від наркомів і кінчаючи головами колгоспів, була в інших умовах. Навіть після скасування карткової системи харчування, існували „закриті“, фактично захищені від народу крамниці для розподілу харчів і одягу.

Отже повноцінно миг харчуватися лише той, хто духово або фізично мурдував людей на сталінський лад. Ці люди отверто хвалилися, що вони потребують „кусочок белой булки і вагон масла“.

Той, хто був під батоном, мусів завжди хотіти їсти, або знати, що не з'їсть завтра, як що збочить у своїх поглядах сьогодні, навіть щодо якихось господарчих або урядових розпоряджень.

Молодь, що виросла в Советі, не знала, що їсть молодий англієць чи француз. Вони не вірила своїм батькам, коли вони оповідали про своє дитинне життя.

Росла молодь, не відчувуючи тої загрози, яка висіла над народом, який роками неповноцінно харчувався. Відкрилися очі допри підчас і після другої світової війни. Світ знає як комуністи господарювали. Як здихали свині та кури тисячами штук на фермах колгоспів і совгоспів, як гнила картопля у сховищах наркомторгу, як знищували збіжжя комахами по склепах заготзерна, як гнили яблука і т. д. Знає, як за безцінок вивозили за кордон продукти. Молоді й старі позапартійні фахівці працювали щиро, шукаючи порятунку для свого народу в своїй чесній праці. Шкідників не було насправді. Винна в тому гістерична система з її „дотерміновими виконаннями і перевиконаннями планів“, з її брехливістю і кар'єризмом.

Правда, в ліпших готелях великих міст: „Контигенталь“, „Красная“, „Лондон“, — вільно завжди було замовити кращу страву. В червоних столицях: в Москві і Ленінграді поставання населення було краще. Там „сталінським раєм“ дурили голови закордонним гостям. А у фабричних кухнях України варили „щі“ з кислоти капусти з підозрілими краплями

нами товчів та ячмінну („перлоу“) кашу.

Лише один раз влада вирішила ніби дійсно зробити „щасливими“ своїх громадян. То було в часи еспанської революції. Тоді до Києва навізали з Еспанії банани. Всі склепи харчових крамниць були завалені свіжими бананами. Химерні продавці запевнили, що це немов — „українські дині“. Киянин їх не купував, банани зігнили, хоч рятувати банани поклали багатьох учених. А після того заявився дотеп:

— Ну, як живе?
— Дякую, як у Африці! (?)
— Чому ж як у Африці?
— Бо ж самі бачите, ходимо голі та їмо банани!

Але це все була велика трагедія. Солоні огірки, горілка, банани, напхані хмелем цигарки — це був сміх крізь сльозу. Перше покоління підсоветських людей росло ще більш менш здорово, бо походило від батьків, які виросли за нормальних умов харчування. Але жалький вигляд матиме друге та дальші покоління завжди відірвані від доброї рідної страви.

В советському харчуванні всі 25 років провадилася політика, скерована на відірв від національної страви. Цей відірв не компенсувався рівноцінними іншими стравами. Підсоветський українець не збагачив своєї страви, а навіть позбавився тих продуктів, що були улюбленими протомом багатьох попередніх поколінь.

Советське харчування було одною з форм фізичного терору нації. Було спрямоване до створення у майбутньому з українського народу нечисленної групи дегенератів.

Ще гіршою є справа про харчування тепер по другій світовій війні, по двох роках знищення України німецькими комісарами, та знову панування там жадливого советського уряду.

Р. С. Цю статтю написав український науковець, щоб віддячитись ЗУАДК за вислану харчеву допомогу.

Жертви на дальшу поміч скитальцям шліть негайно до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa.

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

КЛІВЛЕНД, О.

3 ювілею на скитальцях.

В неділю 22 липня родина і приятелі панства Когутів в Клівленді уладили несподівану гостину в Українським Народним Домі з нагоди їх 25-літнього подружжя. Гром. Микола Задерезький, вуйко Ювілятів, як товстмастер вечора покликав привних до слова, які склали свої сердечні побажання щастя й здоров'я, особливо для пана Ювілята, який від якогось часу нездухає.

Не забуто й за скитальців, а п. Володимир Гавриляк і пані Олена Степанік зайнялися збіркою, яка принесла \$83.16.

Жертви зложили: Ювіляти \$10; по \$5: Задерезькі, Шмалі, Капліші, Колоді; по \$2: Корди, Бушки й Гузінські; по \$1: Страти, Морозовичі, Хамроки, Качаровські, Бухояки, Муралі, Полевські, Кочиші, Гузілі, Клешицькі, Вербінські, Брилі, Мондаки, Іваніцькі, Яроші, Чікоцкі, Степаніки, Гавриляки, Будованці, Седани, Вербінські, Муралі, Ковалі, Габрівські, Декани, Піскелевичі, Даруси, Демковичі, Ячківські, Кукіси, Р. Бойко, В. Бой-

ко, Коберська, А. Зепко, К. Зепко, С. Савчин, Н. Оленчук, п. Оленчук, А. Чуприк, В. Морозовський, А. Морозовський, Д. Добуш, Н. Зарічний і Зенчак. Дрібними \$3.16.

Володимир Гавриляк.

— У —

ВУНСАКЕТ, Р. АП.

На скитальцях.

Дня 6 червня відправив о. П. Білон помісний Богослужбу за вбитого воєнка, Бронислава Шевчука, яку замовила мати Покійного, п-ні Розалія Шевчук з Брукліна, Н. П. По відправі зійшлися присутні до церковної галі на поминки, де п. Марія Липська задала за долю українських скитальців. Зібрано \$17. Жертвували: Софія Сусли \$2; по \$1: А. Кава, М. Липська, О. Казан, П. Кошуба, Р. Косюк, Я. Заріна, Р. Шевчук, М. Кармазан, Р. Ведал, о. П. Білон, П. Марчинюк, А. Процишин, К. Чагарин, Н. Суліма, Ю. Кушнір. Гроші вислано до Зл. У.А.Д. Комітету.

Розалія Ведал.

В кожній українській хаті повинен знаходитись часопис „Свобода“.

УВАГА! РАЧЕСТЕР, Н. Я.!

Ukrainian Civic Center Social Club

ПЕРШІЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 27. ЛПНЯ (JULY 27, 1947)

AT WILLOW POINT PARK.

На цей пікнік Молодечий Клуб запрошує Рачестерських громадян як молодих так і старших прийти ласково на цю забаву. Повідомляємо тих, котрі не мають своїх автомобілів, щоб приїхали коло Народного Дому, відтам буде відізнати „Чартер Бос“, точні 1.30 зполудня. На пікніку буде пригравати музика Пастернака. Комітет.

УВАГА! — БАЙОН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ!

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

НА ДОХІД УКР. КАТОЛ. ПАРОХІЇ УСПЕННЯ ПРЕЧ. ДІВИ МАРІ

ВІДБУДЕТЬСЯ:

В НЕДІЛЮ, 27. ЛПНЯ (JULY 27, 1947)

НА ФАРМІ ФЕДІРКА — WILCK'S GROVE, LINDEN, NEW JERSEY.

Початок у годині 1. зполудня.

Вступ 75¢

Добірна оркестра і смачні перекуски. Хтось щасливий одержить радіо вартості \$50. Церковний хор відспіває вязанку народних пісень. Гостям раді.

Пікніковий Комітет.

УВАГА! БРИДЖПОРТ, КОНН.!

СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

ВІДБУДЕТЬСЯ:

ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 27. ЛПНЯ (JULY 27, 1947)

В ПАРКУ GYNOWICZ GROVE

RESERVOIR AVE. AND FAIRVIEW AVE. EXT. BRIDGEPORT, CONN.

Парк отворений від 1. пополудні до пізньої ночі.

На цей пікнік запрошуємо всіх українців і українців, старших і молоді. Прийдіть усі і весело забавтесь на свіжій воздусі. Буде смачна перекуска, добра музика. Всі будуть вдоволені. Комітет.

УВАГА! РАЧЕСТЕР, Н. Я., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СЕСТРИЦТВО РОЖД. ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ,

відділ 36 Українського Народного Союзу,

владштує:

ПІКНІК

НА НОРТ ГУДМАН

В НЕДІЛЮ, 27. ЛПНЯ (JULY 27, 1947)

Сестрицтво запрошує на цей пікнік всі Братства, Товариства, Сестрицтва.

Враз дошу пікнік відбудеться в галі на Wilson Street.

Котра членка не буде прийнята на пікніку заплатити \$2.00.

За добру забаву ручить — Комітет.

ПОЗІР! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ., ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА СВ. АРХ. МИХАІЛА ПРИ УЧАСТІ ВСІХ МІСЦЕВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УРЯДЖУЄ

„ТРЕТІЙ УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ“

В НЕДІЛЮ, 27-го ЛИПНЯ (SUNDAY, JULY 27th) 1947 Р.

В ПАРКУ БІЛЯ ЦЕРКВИ, 74 HARRIS AVENUE.

ПРОГРАМА ДНЯ:

1. Урочиста СЛУЖБА відбудеться точно в 9. год., яку відслужить Парох Впр. о. Петро Білон. — Пополудні з 1-гої години ПІКНІК. — З 4-гої години ФЕСТИВАЛЬ.
2. Виступ мужського хору „КОБЗАРИ“ з Бостон і залученого хору з Бостон, Провіденс і Вунсакет під управою п. М. Желізьського.
3. Мішаний хор „БОЯН“ з Вунсакетської Громади під управою п. Р. Марцінчука.
4. Святочну промову виступить пан Галина Зейка, що приїхала з скитальцями.
5. Українські танки виконують танцюристи з Бостон і Вунсакет.
6. БАНДА „Запорізького Січу“ відіграє декілька пісень. — З 6-гої год. танці від оркестру ВАЛЕРІ РУДІКА. — Вступ 50 центів.

На це величаве патрістичне СВЯТО УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ сердечно запрошуємо всіх українських людей з Вунсакет і околиць. Приходьте всі послухати чудові пісні, які виконає наша молодь, та почути промову, яку виступить знаменита молода бесідниця. Приходьте, щоб УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ був многоязичним, і був величю славом для всього УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ. На ділі докажемо, що ми в патрістичній єдності. Комітет по улаштуванню УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ постарється задовольнити всіх гостей. (На випадок дощу Пікнік і Фестиваль відбудеться в галі). Частинка доходу піде на скитальцях. КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ.

Большевицькі лови на людей в Австрії

В Австрії, головню у Відні, від довшого часу таємнично „зникають“ люди. Уніформовані вояки нападають на мешканців та виводять поодиноких осіб, які опісля пропадуть безслідно. Інших виводять на вулицях, ще інших витягають з потягів. З повітря домігся виходить недовозначно, що цю злочинну ловлю людей переводять совєтські вояки і совєтська поліція. Насамперед почали „зникати“ українці, а опісля прийшла черга і на інших, на поляків, балтійців, югославів і навіть євреїв. Досі з відомих українців пропали в такий „таємничий“ спосіб д-р Шевчук, студентка Якубовська з Дрогобича, Роман Новосад, д-р Турин, Матчак та інші. Російська командатура Відня заборонила австрійській поліції провадити в справі зникнення людей будь-які докопання. В надісланих нам вірзків з австрійської преси м. і. пишеться:

„Вінер Кур'єр“ з 27 червня пише під заголовком „На кордоні американської зони в Австрії схоплено чотири особи; своєрідні репатріаційні методи росіян“.

„Міролайні“ кола подають сьогоднішні подробиці про схоплення совєтськими властями чотирьох осіб, які були в дорозі до, або з американської зони. Перше схоплення трапилося 19 травня. Тоді пропав уроджений в 1912 році в Петербургу естонець Ільмар Болман, що їхав зі свого місця замешкання в Зальцбургу до Відня, де мав ділову справу до шведського консульства. Дня 9 червня його жінка, мати 5-місячної дитини, одержала коротке повідомлення, яке, як вона вважає, походить від її чоловіка та з якого виходить, що Ільмар Болман знаходиться в совєтському переселенчому таборі біля Відня, звідкіль його мали перевезти до Совєтського Союзу.

Дня 27 травня, згідно з зізнаннями заступника Міждержавного Комітету для Скитальників в Лінцу, совєтські салдати виводили з цивільного потягу на Еннському мості Ярослава Вітвіа, бездержавного скитальника зі Західної України. Вітвіа їхав потягом з Відня до одного табору скитальників в американській зоні. Совєтські власті заявили, що вони нічого не знають про місце перебування Вітвіа, але заповіли докопання.

В тому самому місці дня 31 травня совєтські вояки виводили з цивільного потягу Любу Корницьку. Корницька робила у Відні старання про виїзд до Злучених Держав, де хотіла вийти заміж за колишнього американського вояка. Кілька днів пізніше своїх Корницьку одержав повідомлення, що дівчина в одному таборі біля Вінер-Нойштадт домагає транспорту до Совєтського Союзу. Корницька походить з Польщі, де теж перебувала частину війни. Совєтські власті мали заявити, що про місце побуту Корницької їм нічого не відомо.

Четверте схоплення трапилося 10 червня, як російські офіцери змусили вийти з цивільного потягу уроджену біля Кракова жидівку Миру Парман, що хотіла їхати зі Штатів до Лінцу. Заступник центрального жидівського комітету хотів довідатися від совєтських властей про місце перебування Мири Парман, але совєтський командант домагався, щоби до місця замешкання дівчини в Ст. Валентін, привезти теж інших членів її родини, щоби могли їх усіх разом „репатріювати“.

„Трілер Тагесцайтунг“ з 3 липня пише: Ще одно схоплення. Один чоловік з Партгайм IV, Вінер Галтштрассе 60, що розпочавшим скоком з виліткою партеру на вулицю та втечею до каварні хотів рятуватися, був схоплений трьома уніформованими чоловіками, що силою заволокли його до авто і відіхали.

„Зальцбургер Нахріхтен“ з 25 червня пишуть в кореспонденції з Відня: У вівторок велике хвилювання викликало повідомлення, що совєтська командатура четвертого віденського району заборонила австрійській поліції давати до публічного відома будь-які інформації про кожнісний допелення. З цієї причини теж тільки тепер повідомлено про донесення одного судового урядника, який 15 цього місяця бачив на вулиці Принц-Ойген схоплення одної цивільної особи. Авто, яким цю особу вивезено, належить, як опісля стверджено, совєтському сотнику Дутовському. В повідомленні раніше уніформованих чоловіків виводили з дому при вулиці Мадер, І, завінену в диван жінку та вкинуто до авто, до якого теж вкинуто опісля всілякі речі. Жінка на весь голос кричала рятунку, але австрійській поліції, яка хотіла інтерв'ювати, енергійно вказано, щоби вона віддалялася з місця події. В цьому будинку приміщена югославська комісія для прослідкування „воєнних злочинів“.

Таких і подібних повідомлень дуже багато, бо майже кожного дня в австрійській пресі появляються інформації про большевицькі лови людей. Так виглядає совєтська „демократія“ навіть в окупованій нині чужій країні та під боком американсько-британських союзників.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо зазначити листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

10,337 Арсан Доськи від Мотас Михайла з с. Ласківці (Теребовля).

10,338 До кривих і знайомих з с. Сулимів від Стадник Володимира.

10,339 Солтисак Матвія з с. Тарнавка (Перевожський) від Солтисак Володимира.

10,340 Кухар Галини з с. Хрестів (Лісько) від Олійник Антона.

10,341 Іваничко Федора і Сени від Іваничко Михайла з с. Говшівчик (Сянік).

10,342 Бажає навізати кореспонденцію Турчиновський Володимир, самітний.

10,343 Гавришків Марії з с. Стрівки (Бібрка) від Гавришків Михайла.

10,344 Жук Юрка з с. Нагачів (Яворів) від Гіцак Василя.

10,345 Желез Івана з с. Сосяниці (Ярослав) від Марчиха Олексі.

10,346 Кучер Марії, Буртик

Василя і Писифа від Буртик Анни з с. Марківці (Станиславів).

10,347 Довжко Тихона з с. Заставе (Камінь-Коширський) від Слез-Бруйдо Ольги.

10,348 Павлючик Тетяни і Нестора з с. Мала Глушка (Камінь-Коширський) від Поталчук Івана.

10,349 Бородайко Ірини від Вовчина Ярослава.

10,350 Яцик Миколи і Анни з с. Підзіринь (Рудки) від Сивульки Петра.

10,351 Паньків Миколи з Озірної (Зборів) від Ангелюк Миколи.

10,352 Католик з с. Славентин (Підгайди) від Боячка Катерини в Америці.

10,353 Маханець Михайла і Василя з с. Бедева (Тячів) — Карпатська Україна від Маханець Михайла.

10,354 Копій Катерини (Струйвонс) і Василя з с. Загута (Сянік) від Дорош Катерини (Масляни).

10,355 Фунштейн Теодора, Якевич Станислава з с. Ядівка (Товмач) від Опар Писифа.

10,356 Бойків Теодора з с. Горпин (Камінь Струмилов) від Стефанишин Ілька.

10,357 Богонос Катерини з с. Новосілки (Рудки) від Бачинський Василя.

10,358 Писок Василя від Писок Катерини (Супик).

10,359 Мазур Марії, Розалії і Анни з с. Голодівка (Рудки) від Лавро Теклі.

10,360 Петрина Теодора і односельчан з с. Рогатина (Бережани) і с. Вульки від Петрина Миколи.

10,361 До рідних і знайомих від Джуль Василя з с. Трошчань (Долина).

10,362 Король Петра від Король Миколи з с. Туманівці (Калуш).

10,363 Степук і односельчан від Куц Марії (Михайлів), був. уч. укр. гімназії в Луцьку.

10,364 Корчинський Миколи від Корчинський Ярослава.

10,365 Слободян Петра з с. Підгори (Теребовля) від Боднар Павла.

10,366 До вуйка від Брагин.

10,367 Барнич Марії, Теодо-

NEW AIRMAIL STAMP—Intended primarily for airmail to Europe and the Middle East, this new, 15-cent airmail stamp goes on sale August 20. It's green and of special-delivery size.

ра і Юлії від Гумен Михайла з с. Лісковита (Добромиль).

10,378 Бородавська Віри з с. Островок від Яремського Івана.

10,379 Чижик Софії (Чижик) від Чижик Анни з с. Регетів (Горлиці).

10,380 Бажає навізати кореспонденцію зі студентом (ткою) Прийма Теодор, студент.

10,381 Бажає навізати кореспонденцію зі студентом або зі студенткою: Дзвоник Данило, студент.

10,382 Потаківський Писифа і Ірини з с. Стебник Дрогобич від Пославський Михайла.

10,383 Олексенко Марії з с. Єковець (Київ) від Паславська Анни (Котовська).

10,384 Івасиків Дуля, Варивода Михайла, Цмоць Степана, Мицик Богдана, Коваль Теодора, Сліва Марії з с. Синевидське Воїжне від Максимець Федя.

10,385 Цвек Івана від Тарновський Володимира з с. Трошчань Малий (Золочів).

10,386 Бричка Магдалини з с. Новошиці (Самбір) від Бричка Анни.

10,387 Сенчишин Михайла і Анни (Бень) з с. Бортятин (Судова Вишня) від Сенчишин Степана.

10,388 Дубина Гриця, Анеліки і Михайла, Дідичев Теодор, Берестецкий Петра з с. Озірної (Зборів) від Дубина Петра.

10,389 До рідних і знайомих від Левицький Станислава з с. Стільсько (Жидачів).

10,390 Зубар Ілька з с. Вільшаниця (Золочів) від Зубар Василя.

10,391 Гулєвич Василя і Розалії з с. Дубецько (Перемишль) від Гулєвич Ярослава.

10,392 Просить о афідевіт: Іваніцький Віктор, лт. 50, мешкає з с. Хмельник (Городенка).

10,393 Яроцький Гната, Марчук Меланії з с. Ляховичі (Волинь) від Гаженко Марії (Яроцька).

По інформації писати до: United Ukrainian American Relief Committee P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

В запитках просимо конкретно подавати групу і число.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пошукувань родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі“ безплатно, хай вишле таке оголошення впрод до UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1½ ціля в одній колонії, коштує \$1.00.

Адм. „Свободи“.

ТАРЗАН Ч. 1648. Карг пробує втікати.

„YONDER LIES YOUR SHIP," ANSWERED THE APE-MAN, CALMLY IGNORING THE KNIFE, "AND HERE..."

SUDDENLY, KARG, SEEING THAT TARZAN COULD NOT BE INTIMIDATED, SHOVELED HIM OVERBOARD.

THEN HE LEAPED ASHORE ON THE OTHER SIDE.

AND AFTER HIM LEAPED TAWNY, FOLLOWED BY HER FAITHFUL LEOPARDS.

Та не докіпчив свого слова, бо Карг, завважавши, що він не настрашить Тарзана, перевернув його у воду.

Самий Карг вискочив на берег з другого боку.

Але за ним скочила Товна із своїми вірними леопардами.

ЩО НИШУТЬ?

З УГНОВА — НА ШЛЕЗЬК ПІД ПОЛЬЩЕЮ

(3 листа до родини в стейті Нью Джерзі, з 7 липня 1947.)

Донору Тобі, що нас уже вивезли з Угнова на Долишній Шлезьк і на Поморя. Нас, то є всіх українців, але ми всі не є вкупі. Десять родин є в однім селі, так наш Угнів на три часті розділили. Тут дали нам хати німецькі без дверей, без вікон, без печей, бо то все знищене війною. Поля пуста, не орані, позаростали бур'яном. Як тут прийде життя, то я не знаю. Вдома було все позасіване, вже навіть податки за теперішній рік ми поплачували, аж тут приїхало військо і за дві години чоловік мусів бути спакований до виїзду.

Кожна родина дістала три фірмани і нас завезли до Бездля на стацію. Потім нас закладували і везли півтора тижня. Меблів жадних не вільно було взяти, тільки постіль і одяг і живність. Казали, що нам умеблювання дадуть, а то все неправда. Тут у селі є люди, які поприїжджали перед роком, позасівали збіжжя, позагосподарували будинки. Мені дали хату муровану, маленьку, але нема стаїні для корови. Також нема стодолі і я гризусь, чим ту корову презимує, бо паці для худоби тут нема. Тут люди вже трави покосили. Кара божя стрінула наш нарід, але може Бог дасть, що не погинемо.

Дівчата хотіли б піти до якої праці, але тут нема ніякої. Мешкаємо 12 кілометрів від міста Лігніца, а наш повіт називається Любін. Тут околиця гарна, хати і будинки муровані і є багато лісів. Тепер ходимо до ліса на ягоди, маємо також дрова. З собою привезли ми 60 кг. муки пшеничної і 50 житної, а 25 кг. картоплі, то тільки всієї живності ми взяли. Грошей нема і нема за що купити, а тут усе дороге платиться, дорожче ніж у наших сторонах.

З Угнова є зі мною (вчисленних 10 родин). Ще там лишилися такі (вчислено щось 15 імен). Мій брат І. є десь даліше і треба буде до них довідатися. Наразі не знаю до-

МАРЮСЯ ВИШНЬОВСЬКА КОЗАНЧЕНКО

пошукує МИКОЛУ КИДРАТЧУКА

з міста Городенка, Західна Україна, в дуже важкій справі. Прому зголоситися на адресу: D. HALLUSCHAK P. O. Box 84, Espanola, Ont. Canada.

ПОШУКУЮТЬ

МАРЮСЯ ВИШНЬОВСЬКА КОЗАНЧЕНКО

пошукує МИКОЛУ КИДРАТЧУКА

з міста Городенка, Західна Україна, в дуже важкій справі. Прому зголоситися на адресу: D. HALLUSCHAK P. O. Box 84, Espanola, Ont. Canada.

ПОШУКУЮТЬ

МАРЮСЯ ВИШНЬОВСЬКА КОЗАНЧЕНКО

пошукує МИКОЛУ КИДРАТЧУКА

з міста Городенка, Західна Україна, в дуже важкій справі. Прому зголоситися на адресу: D. HALLUSCHAK P. O. Box 84, Espanola, Ont. Canada.

ПОШУКУЮТЬ

МАРЮСЯ ВИШНЬОВСЬКА КОЗАНЧЕНКО

пошукує МИКОЛУ КИДРАТЧУКА

з міста Городенка, Західна Україна, в дуже важкій справі. Прому зголоситися на адресу: D. HALLUSCHAK P. O. Box 84, Espanola, Ont. Canada.

ПОШУКУЮТЬ

МАРЮСЯ ВИШНЬОВСЬКА КОЗАНЧЕНКО

пошукує МИКОЛУ КИДРАТЧУКА

з міста Городенка, Західна Україна, в дуже важкій справі. Прому зголоситися на адресу: D. HALLUSCHAK P. O. Box 84, Espanola, Ont. Canada.

ПОШУКУЮТЬ

МАРЮСЯ ВИШНЬОВСЬКА КОЗАНЧЕНКО

пошукує МИКОЛУ КИДРАТЧУКА

з міста Городенка, Західна Україна, в дуже важкій справі. Прому зголоситися на адресу: D. HALLUSCHAK P. O. Box 84, Espanola, Ont. Canada.

ПОШУКУЮТЬ

МАРЮСЯ ВИШНЬОВСЬКА КОЗАНЧЕНКО

пошукує МИКОЛУ КИДРАТЧУКА

з міста Городенка, Західна Україна, в дуже важкій справі. Прому зголоситися на адресу: D. HALLUSCHAK P. O. Box 84, Espanola, Ont. Canada.

ПОШУКУЮТЬ

МАРЮСЯ ВИШНЬОВСЬКА КОЗАНЧЕНКО

пошукує МИКОЛУ КИДРАТЧУКА

з міста Городенка, Західна Україна, в дуже важкій справі. Прому зголоситися на адресу: D. HALLUSCHAK P. O. Box 84, Espanola, Ont. Canada.

ПОШУКУЮТЬ

МАРЮСЯ ВИШНЬОВСЬКА КОЗАНЧЕНКО

ЩО НИШУТЬ?

рови. Також нема стодолі і я гризусь, чим ту корову презимує, бо паці для худоби тут нема. Тут люди вже трави покосили. Кара божя стрінула наш нарід, але може Бог дасть, що не погинемо.

Дівчата хотіли б піти до якої праці, але тут нема ніякої. Мешкаємо 12 кілометрів від міста Лігніца, а наш повіт називається Любін. Тут околиця гарна, хати і будинки муровані і є багато лісів. Тепер ходимо до ліса на ягоди, маємо також дрова. З собою привезли ми 60 кг. муки пшеничної і 50 житної, а 25 кг. картоплі, то тільки всієї живності ми взяли. Грошей нема і нема за що купити, а тут усе дороге платиться, дорожче ніж у наших сторонах.

З Угнова є зі мною (вчисленних 10 родин). Ще там лишилися такі (вчислено щось 15 імен). Мій брат І. є десь даліше і треба буде до них довідатися. Наразі не знаю до-

МАРЮСЯ ВИШНЬОВСЬКА КОЗАНЧЕНКО

пошукує МИКОЛУ КИДРАТЧУКА

з міста Городенка, Західна Україна, в дуже важкій справі. Прому зголоситися на адресу: D. HALLUSCHAK P. O. Box 84, Espanola, Ont. Canada.

ПОШУКУЮТЬ

МАРЮСЯ ВИШНЬОВСЬКА КОЗАНЧЕНКО

пошукує МИКОЛУ КИДРАТЧУКА

з міста Городенка, Західна Україна, в дуже важкій справі. Прому зголоситися на адресу: D. HALLUSCHAK P. O. Box 84, Espanola, Ont. Canada.

ПОШУКУЮТЬ

МАРЮСЯ ВИШНЬОВСЬКА КОЗАНЧЕНКО

пошукує МИКОЛУ КИДРАТЧУКА

з міста Городенка, Західна Україна, в дуже важкій справі. Прому зголоситися на адресу: D. HALLUSCHAK P. O. Box 84, Espanola, Ont. Canada.

ПОШУКУЮТЬ

МАРЮСЯ ВИШНЬОВСЬКА КОЗАНЧЕНКО

пошукує МИКОЛУ КИДРАТЧУКА

з міста Городенка, Західна Україна, в дуже важкій справі. Прому зголоситися на адресу: D. HALLUSCHAK P. O. Box 84, Espanola, Ont. Canada.

ПОШУКУЮТЬ

МАРЮСЯ ВИШНЬОВСЬКА КОЗАНЧЕНКО

пошукує МИКОЛУ КИДРАТЧУКА

з міста Городенка, Західна Україна, в дуже важкій справі. Прому зголоситися на адресу: D. HALLUSCHAK P. O. Box 84, Espanola, Ont. Canada.

ПОШУКУЮТЬ

МАРЮСЯ ВИШНЬОВСЬКА КОЗАНЧЕНКО

пошукує МИКОЛУ КИДРАТЧУКА

з міста Городенка, Західна Україна, в дуже важкій справі. Прому зголоситися на адресу: D. HALLUSCHAK P. O. Box 84, Espanola, Ont. Canada.

ПОШУКУЮТЬ

МАРЮСЯ ВИШНЬОВСЬКА КОЗАНЧЕНКО

пошукує МИКОЛУ КИДРАТЧУКА

з міста Городенка, Західна Україна, в дуже важкій справі. Прому зголоситися на адресу: D. HALLUSCHAK P. O. Box 84, Espanola, Ont. Canada.

ПОШУКУЮТЬ

МАРЮСЯ ВИШНЬОВСЬКА КОЗАНЧЕНКО

пошукує МИКОЛУ КИДРАТЧУКА

з міста Городенка, Західна Україна, в дуже важкій справі. Прому зголоситися на адресу: D. HALLUSCHAK P. O. Box 84, Espanola, Ont. Canada.

ПОШУКУЮТЬ

МАРЮСЯ ВИШНЬОВСЬКА КОЗАНЧЕНКО

пошукує МИКОЛУ КИДРАТЧУКА

з міста Городенка, Західна Україна, в дуже важкій справі. Прому зголоситися на адресу: D. HALLUSCHAK P. O. Box 84, Espanola, Ont. Canada.

ПОШУКУЮТЬ

МАРЮСЯ ВИШНЬОВСЬКА КОЗАНЧЕНКО

пошукує МИКОЛУ КИДРАТЧУКА

з міста Городенка, Західна Україна, в дуже важкій справі. Прому зголоситися на адресу: D. HALLUSCHAK P. O. Box 84, Espanola, Ont. Canada.

ПОШУКУЮТЬ

МАРЮСЯ ВИШНЬОВСЬКА КОЗАНЧЕНКО

пошукує МИКОЛУ КИДРАТЧУКА

з міста Городенка, Західна Україна, в дуже важкій справі. Прому зголоситися на адресу: D. HALLUSCHAK P. O. Box 84, Espanola, Ont. Canada.

ПОШУКУЮТЬ

МАРЮСЯ ВИШНЬОВСЬКА КОЗАНЧЕНКО

пошукує МИКОЛУ КИДРАТЧУКА

з міста Городенка, Західна Україна